

сированную систему показателей / Роберт С. Каплан, Дейвид П. Нортон ; пер. с англ. – М. : Олимп-Бизнес, 2004. – 149 с.

19. Лобанов Н. Ключевые показатели эффективности в розничной торговле [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.blackbay.ru>

20. Шаверовская М. Н. Клиентоориентированность персонала: формирование и оценка : автореф. дис. ...канд. экон. наук : спец. 08.00.05 – Экономика и управление народным хозяйством (экономика труда) / М. Н. Шаровская. – Омск, 2011. – 22 с.

21. Салиев Ш. А. Совершенствование организационно-экономических условий повышения качества торгового обслуживания населения розничной торговли : автореф. дис. ...канд. экон. наук : спец. 08.00.05 – экономика и управление народным хозяйством / Ш. А. Салиев. – М., 2008. – 20 с.

22. Бозуленко О. Я. Элементы качества торгового обслуживания населения розничной торговли : автореф. дис. ...канд. экон. наук : спец. 08.00.05 – экономика и управление народным хозяйством / О. Я. Бозуленко. – Режим доступа : <http://www.nbu.gov.ua/>

23. Павлова В. А. Стандарты обслуживания в системе обеспечения безопасности потребления / В. А. Павлова // Академичний огляд. – 2011. – № 2 (35). – С. 93–99.

24. Смирнов Е. В. Показатели оценки эффективности развития персонала как социального результата деятельности предприятия [Электронный ресурс] / Е. В. Смирнов. – Режим доступа : <http://www.nbu.gov.ua>
Статья надійшла до редакції 11.12.2012

References

1. Vikhrov, A. A., Lekomtsev, P. A. (2005). Integration of the systems of KPI/BSC and budget in the single instrument of management. *The Management of the Company*, 2005, no. 10 (53), p. 15 (in Rus.).

2. Kaplan, R. S., Norton, D. P. (2003). *The balanced scorecard: translating strategy into action*. Moscow: Olimp business, 2003. 320 p. (in Rus.).

3. Niven, P. R. (2005). *Balanced Scorecard For Government and Nonprofit Agencies*. Dnepropetrovsk: Balance business book, 2005. 336 p. (in Rus.).

4. Friedag, H. R., Schmidt, W. (2006). *Balanced Scorecard*. Moscow: Omega L, 2006. 267 p. (in Rus.).

5. Hahn, D., Hungenberg, H. (2005). *Planning und Controlee. Value-based conceptions of controlling*. Moscow: Finances and statistics, 2005. 928 p. (in Rus.).

6. Rampersad, H. K. (2004). *Universal Scorecard business: How to achieve results, maintaining the integrity*. Moscow: Alpina Business Books, 2004. 352 p. (in Rus.).

7. Parmenter, D. (2008). *Key Performance Indicators. Develop, Implement and Use Winning KPIs*. Moscow: Olimp business, 2008. 288 p. (in Rus.).

8. Braun, M. G. (2005). *Beyond the Balanced Scorecard*. Moscow: Alpina Business Books, 2005. 226 p. (in Rus.).

9. Bibnev, M. V. (2006). Introduction of the balanced system of financial indexes as mortgage of steady development of enterprise: new methods «financial triangle» of controlling. *Economic analysis: Theory and Practice*, 2006, no. 23, pp. 33–37 (in Rus.).

10. Zaytsev, E. V. *Balanced Scorecard as an instrument of management the competitive advantage system and the business processes re-engineering*. Available at <http://www.acgroup.ru/publics/zaitsev/> (in Rus.).

11. Ivakina I. (2007). *The balanced scorecard system*. Kharkov: Faktor, 2007. 163 p. (in Rus.).

12. Korobkov, A. (2005). The Balanced Scorecard – new possibilities for an effective management. *The Management of the Company*, 2005, no. 6, pp. 24–31 (in Rus.).

13. Kochnev, A. F., Fastov, I. S. *Development of the Balanced Scorecard System of step by step*. Available at <http://www.iteam.ru/> (in Rus.).

14. Tarasenko, I. O. (2010). *Steady development of enterprises of light industry: theory, methodology, practice*. Kiev: Kiev National University of Technologies and Design, 2010. 390 p. (in Rus.).

15. Niven, P. R. (2003). *Balanced Scorecard Step-by-Step: Maximizing Performance and Maintaining Results*. Dnepropetrovsk: Balance Club, 2003. 21 p. (in Rus.).

16. Olive, N., Roy, J., and Wetter, M. (2003). *Performance Drivers: A Practical Guide to Using the Balanced Scorecard*. Moscow: Williams, 2003. 368 p. (in Rus.).

17. Redchenko, K. *Model disagreement balanced scorecard and tableau de board*. Available at <http://www.cfin.ru> (in Rus.).

18. Kaplan, R. S., Norton, D. P. (2004). *The Strategy-Focused Organization. As organizations, applying the Balanced Scorecard system, succeed in a new business-environment*. Moscow: Olimp business, 2004. 149 p. (in Rus.).

19. Lobanov, N. *Key performance indicator in the retail trading*. Available at: <http://blackbay.ru/> (in Rus.).

20. Sharovskaya, M. N. (2011). Personnel oriented to the client: forming and estimation. *Dr. econ. sci. diss.* Omsk: Omsk State University of F. Dostoevsky, 2011. 22 p. (in Rus.).

21. Saliev, Sh. A. (2008). Perfection of organizationally economic terms of upgrading of trade maintenance of population of retail trading. *Dr. econ. sci. diss.* Moscow: Russian State Trade and Economic University, 2008. 20 p. (in Rus.).

22. Bozulenko, O. Ya. (2011). Elements of quality of customers trade maintenance and methods of estimation of her level. *Innovative Economy*, 2011, no. 3, pp. 52–57 (in Ukr.).

23. Pavlova, V. A. (2011). Standards of service in the system of safety of consumption providing. *Academic Review*, 2011, no. 2 (35), pp. 93–99. (in Rus.).

24. Sмирнов, E. V. (2009). Indicator of estimation of staff development efficiency as a social result of activity enterprise. *Business Inform*, 2009, no. 11(2), pp. 177–179 (in Rus.).

Received 11.12.2012

УДК 614.215:658.64

Н. І. Ведмідь

кандидат економічних наук, доцент, докторант
Київського національного торговельно-економічного університету, Україна
nadijaw@ukr.net

ФУНКЦІОНАЛЬНО-ЦІЛЬОВЕ НАПОВНЕННЯ САНАТОРНО-КУРОРТНОЇ ТА ОЗДОРОВЧОЇ ПОСЛУГИ В ІЄРАРХІЇ ПОТРЕБ

Анотація. У статті досліджуються роль і цільове наповнення санаторно-курортної та оздоровчої послуги в ієрархії потреб у взаємозв'язку зі зміною цінності здоров'я в системі людських потреб. Окреслено сутнісні ознаки санаторно-курортної й оздоровчої послуги з урахуванням ієрархії цінностей здоров'я та функціонально-цільового наповнення.

Ключові слова: санаторно-курортна та оздоровча послуга, здоров'я, цінність здоров'я, медико-біологічна функція, превентивно-валеологічна функція, вітальні потреби.

Н. И. Ведмедь

кандидат экономических наук, доцент, докторант
Киевского национального торгового-экономического
университета, Украина

ФУНКЦИОНАЛЬНО-ЦЕЛЕВОЕ НАПОЛНЕНИЕ САНАТОРИО-КУРОРТНОЙ И ОЗДОРОВИТЕЛЬНОЙ УСЛУГИ В ИЕРАРХИИ ПОТРЕБНОСТЕЙ

Аннотация. В статье исследуются роль и целевое наполнение санаторно-курортной и оздоровительной услуги в иерархии потребностей во взаимосвязи с изменением ценности здоровья в системе человеческих потребностей. Очерчены существенные признаки санаторно-курортной и оздоровительной услуги с учетом иерархии ценностей здоровья и функционального целевого наполнения.

Ключевые слова: санаторно-курортная и оздоровительная услуга, здоровье, ценность здоровья, медико-биологическая функция, превентивно-валеологическая функция, витальные потребности.

Nadiya I. Vedmid

Ph.D. in Economics, Associate Professor,
Hab. Doctorate Seeker, Kiev National
Trade & Economics University, Ukraine

FUNCTIONAL AND PURPOSE FILLING OF SANATORIUM-RESORT AND HEALTHCARE SERVICE IN THE HIERARCHY OF NECESSITIES

Abstract. In the article a role and a special purpose of a sanatorium-resort and health care service is probed in the hierarchy of requirements in interconnection with the change of health value in the system of human necessities. Essential characteristics of sanatorium-resort and health service in the account of hierarchy of health values are outlined taking into account functional-purpose filling.

Key words: sanatorium-resort and health service, health, health value, medical-biological function, preventively valeological function.

JEL classification: A13, I12, L20

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку національної економіки санаторно-курортний комплекс є потенційно одним із найпривабливіших об'єктів, що викликає інтерес як у вітчизняних, так і в іноземних туристів. Він розглядається як національне явище, специфічний вид економічної діяльності й важлива складова соціально-економічної політики держави та її регіонів щодо реалізації прав і потреб людини в системі її якісного життєзабезпечення, вдосконалення фінансово-економічних механізмів відтворення рекреаційно-оздоровчого потенціалу, створення доступного та ефективного ринку рекреаційно-оздоровчих послуг на рівні світових стандартів для максимального задоволення потреб як громадян України, так і іноземців.

Складність і різноманіття сучасних поглядів на розвиток санаторно-курортного комплексу зумовлює підвищений науковий інтерес до використання засобів, методів і механізмів їх пізнання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченню питань розвитку та функціонування санаторно-курортного комплексу, дослідження особливостей і структури туристичної та санаторно-курортної послуги присвятили свої дослідження такі вітчизняні вчені, як: А. Мазаракі [1], С. Мельниченко [1], Т. Ткаченко [2], М. Бойко [3], С. Цьохла [4], В. Мацола [5], В. Моїсеєва [6], Л. Сосунова [6], В. Нелюбін [7], Т. Ірісова [7] та ін. Серед зарубіжних науковців слід відмітити А. Ветітнева (*A. Vetitnev*) [8], Е. Селищеву (*E. Selischeva*) [8], Є. Волинця (*E. Volinac*) [8], А. Реан (*A. Rean*) [12], В. І. Джианга (*William Y. Jiang*) [14].

Однак ознаки санаторно-курортної послуги, окреслені закордонними та вітчизняними науковцями, є спірними, а підходи до визначення сутності санаторно-курортної й оздоровчої послуги розкривають її наповнення та форми надання, не надаючи змістовної і ціннісної характеристики.

Мета статті: окреслити змістовні характеристики санаторно-курортної й оздоровчої послуги через дослідження її функціонально-цільового наповнення в ієрархії потреб та у взаємозв'язку зі зміною людських цінностей.

Основні результати дослідження. Одне з основних положень теорії людського капіталу полягає в тому, що його збільшення знаходиться серед головних причин економічного розвитку, оскільки людський капітал складає значну частину добробуту суспільства. Дослідники вказують, що великі соціальні та економічні досягнення є результатом інвестування в освіту, навчання, охорону здоров'я і харчування, а також інші види діяльності, що забезпечують створення людського капіталу. Тому фінансові впливання в людський капітал є абсолютно необхідним для будь-якої національної економіки, особливо країн, що розвиваються [14].

Соціально-економічна сутність санаторно-курортної та оздоровчої послуги пов'язана із капіталом здоров'я, який є однією зі складових людського капіталу, під яким розуміється інтенсивний продуктивний чинник економічного розвитку, що базується на основі накопиченого людиною певного запасу здоров'я, знань, умінь, навичок та ін. [6]. Тож людський капітал має важливе значення і для окремої людини, і для суспільства у цілому. Відповідно витрати на здоров'я мають інвестиційний ефект як у грошовій, так і психологічній формах [11].

Особливість санаторно-курортних і оздоровчих підприємств на відміну від інших полягає в тому, що їх діяльність орієнтована на досягнення соціального ефекту, суспільного блага, в основі якого знаходиться категорія «здоров'я», в інтересах усього населення або окремих його груп. Санаторно-курортна послуга передбачає комплексне лікування, медичну реабілітацію та профілактику захворювань із максимальним використанням природних лікувальних ресурсів, фізіотерапевтичних методів, дієтотерапії, лікувальної фізкультури і забезпечення належних культурно-побутових умов.

Слід відмітити, що потреба в лікуванні та оздоровленні належить до первинних потреб, які нічим не можна замінити. Тобто це вітальні, життєво важливі потреби, безпосередньо пов'язані з органічним життям; стан індивіда, що створюється випробовуваною ним потребою в об'єктах і предметах, необхідних для біологічного існування, і є джерелом його активності [12].

Науковці досить часто ранжирують потреби за їх значущістю. На вершині піраміди зазвичай розташовують потреби в самореалізації, саморозвитку, самовираженні, самоствердженні, а здоров'я відносять до фізіологічних потреб низького рівня. Але виходячи з того, що потреба у здоров'ї, його охороні та зміцненні є життєво важливою, без якої задоволення інших потреб вищого рівня не може бути реалізовано, ця потреба заслуговує найвищого рівня. Водночас, оскільки здоров'я великою мірою визначається закладеним від народження потенціалом, люди, як правило, не вважають його вищою цінністю доти, доки потреба в ньому не стає адекватною потреби у житті.

Лише в міру втрати здоров'я приходить усвідомлення того, що фізичне і духовне здоров'я – головна життєва цінність у системі людських потреб.

На рис. 1 нами запропоновано три рівні підходів до суті здоров'я та його місця в ієрархії потреб. З огляду на те, що зміст категорії «здоров'я» може змінюватися залежно від людських пріоритетів, систему потреб ми умовно поділили на три рівні: існування (вітальні потреби), функціонування (соціальні потреби) та розвитку (самореалізації, саморозвитку, творчості).

У сучасній системі потреб під збереженням здоров'я як вітальної потреби розуміють необхідну складову життєдіяльності людини, зумовлену способом її життя та поведінки в навколишньому середовищі, в основу якого покладено прагнення до фізичного і психологічного повноцінного та правильного функціонування організму.

Водночас людина – це соціальна істота, яку оточує людське суспільство, колектив і т. д., які впливають не тільки на рівень її здоров'я, а й на формування ставлення до здоров'я як до цінності та необхідної міри працездатності.

На етапі розвитку людини здоров'я є мірою її самоствердження, самовдосконалення і самореалізації. У цей період відбувається осмислення власне суб'єктом змісту, форм прояву та загального значення здоров'я як головної цінності у житті людини.

За визначенням Всесвітньої організації охорони здоров'я, поняття здоров'я трактується не тільки як відсутність захворювань або обмежень працездатності, а і як стан повного фізичного, психічного й соціального благополуччя [13].

Дедалі частіше люди виявляють інтерес до здорового способу життя. Вони приїждять у санаторно-курортні за-

Рис. 1. Функціонально-цільове наповнення санаторно-курортної та оздоровчої послуги в ієрархії потреб
Джерело: Складено особисто автором

клади не лише для лікування та реабілітації, а й з метою профілактики і запобігання хворобам. Таким чином змінюються цілі та функції, які виконують підприємства санаторно-курортного комплексу. Їх головною метою поступово стає відновлення і покращення здоров'я людини та якості її життя. Нині санаторно-курортні й оздоровчі підприємства надають послуги здоровим людям, які прагнуть отримати й інші послуги, що сприятимуть підвищенню їх життєвого тону, задовольнятимуть їх духовні та емоційні потреби. Зміна рекреаційних потреб і запитів відпочивальників щодо якості лікування та оздоровлення вимагає зміни діяльності санаторно-курортного комплексу. Сучасні санаторно-курортні й оздоровчі підприємства нині розробляють нові методи санаторно-курортного лікування, розширюють спектр і покращують якість надаваних додаткових послуг, упроваджують сучасні напрями профілактично-оздоровчої медицини (серед яких спа- та велнес-туризм) із метою задоволення різноманітних рекреаційних потреб відпочивальників.

Тому не випадково основними функціями підприємств санаторно-курортного комплексу, окрім лікувально-оздоровчої та реабілітаційної, сьогодні є також превентивно-валеологічна (профілактика здорового способу життя) і рекреаційно-анімаційна, що, на нашу думку, потребує уточнення поняття «санаторно-курортна послуга» шляхом включення до неї оздоровчої складової. Отже, нині варто говорити про санаторно-курортну та оздоровчу послугу як єдине поняття [7].

Водночас, здоров'я людини автор пропонує розглядати, спираючись на три ціннісні позиції, а саме:

1. Цінність здоров'я населення (людини) на рівні держави.
2. Цінність для суспільства.
3. Цінність особистісна (рис. 2).

Перші дві цінності здоров'я відображають її колективну, групову значущість. Їм відведено чільне місце в концепції розвитку вітчизняної санаторно-курортної сфери, яка є невід'ємною складовою соціально-економічної політики держави і розглядається як національне явище сфери реалізації прав та потреб людини в системі її життя-забезпечення. Зазначена концепція історично почала формуватися ще в 1918 р. Основними принципами організації санаторно-курортної сфери відтоді й до 1990-х років були доступність санаторно-курортної допомоги населенню, надання путівок до санаторіїв і пансіонатів відпочинку, головним чином – безкоштовно або на пільгових умовах, а до дитячих санаторіїв та санаторіїв для хворих на туберкульоз – тільки безкоштовно, за рахунок коштів державного бюджету.

Санаторно-курортний комплекс розглядався у складі невиробничої сфери як важливий інструмент реалізації соціальної політики держави. Основними джерелами фінансування санаторно-курортних комплексів були дотації із державного, республіканського або місцевого бюджетів, фінансові фонди професійних спілок і кошти промислових підприємств, на балансі яких утримувалися заклади соціальної сфери.

Із розпадом СРСР та здобуттям Україною незалежності почав формуватися вітчизняний рекреаційний комплекс. Величезні проблеми, пов'язані з економічною кризою, перебудовою системи управління держави, не змогли не позначитися й на санаторно-курортному комплексі України. Майже повна відсутність державного фінансування і системи управління в перші роки незалежності призвела до значного занепаду галузі. Спостерігалися регресивні тенденції і в санаторно-курортній діяльності.

У міру подолання соціально-економічної кризи поступово змінюються форми власності, джерела фінансування, методи управління на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

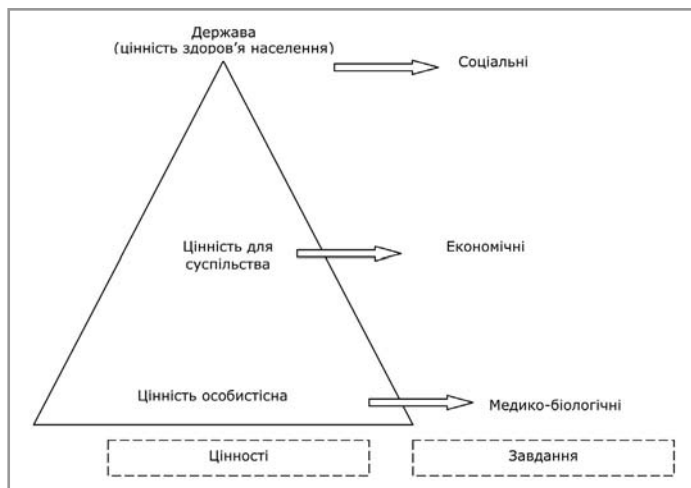

Рис. 2. Ієрархія цінностей здоров'я та рівнів виконання завдань
Джерело: Складено особисто автором

Результатом адаптації санаторно-курортного комплексу до ринкових умов стали: поява підприємств різних форм власності, організація нового виду дозвільних центрів (аквапарки, тематичні парки тощо), розвиток сучасних видів і форм рекреаційних занять (водноспортивні, розважальні та ін.).

Відповідно до зазначених вище ціннісних рівнів здоров'я можемо сформулювати завдання, які повинні виконуватися в рамках кожного з них, – медико-біологічні, економічні та соціальні.

Особливість діяльності санаторно-курортних підприємств, на відміну від інших, полягає в тому, що цей вид бізнесу спрямований, як уже зазначалося, на досягнення соціального ефекту. Залежно від його величини підвищується значущість санаторно-курортної сфери в контексті задоволення потреб держави, громадськості та окремих осіб. Відтак на сучасному етапі поряд із ринковим посилюється неринковий сегмент санаторно-курортної та оздоровчої послуги відповідно до характеру її споживання. Цей процес вимагає специфічних методів управління з боку держави.

Причому функціями держави має бути не лише захист незахищених верств населення, а й створення відповідних умов для формування ставлення людини до власного здоров'я як до цінності. Здорове нинішнє та майбутнє покоління – це національне надбання, основа розвитку і процвітання держави.

Висновки. Таким чином, санаторно-курортна та оздоровча послуга – це соціокультурна комплексна послуга із високим ступенем особистісної та соціальної цінності, передбачає наявність безпосередньої присутності споживача в місці вироблення цієї послуги і вимагає специфічних методів управління з боку держави. Водночас, із зміною потреб людини до власного здоров'я від рівня вітальної потреби до міри самовдосконалення, самореалізації та самоствердження відбувається зміна функціонально цільового наповнення санаторно-курортної послуги. У результаті посилюється роль особистісного підходу до власного здоров'я, що обумовлюється об'єктивними (зазначеними вище) і суб'єктивними факторами й спричиняє індивідуальне мотивоване, свідоме ставлення людини до рівня та якості свого здоров'я.

Література

1. Стратегічний розвиток туристичного бізнесу : монографія / Т. І. Ткаченко, С. В. Мельниченко, М. Г. Бойко та ін. ; за заг. ред. А. А. Мазараки. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 596 с.
2. Ткаченко Т. І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу : монографія / Т. І. Ткаченко. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – 537 с.
3. Бойко М. Г. Ціннісно орієнтоване управління в туризмі : монографія / М. Г. Бойко. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 524 с.

4. Цьохла С. Ю. Трансформація рекреаційної діяльності та розвиток ринку курортно-рекреаційних послуг (методологія, аналіз та шляхи вдосконалення) : монографія / С. Ю. Цьохла. – Сімферополь : Таврія, 2008. – 352 с.
5. Мацола В. І. Рекреаційно-оздоровчий-туристичний комплекс (питання теорії, методології та практики) : монографія. – Львів : Ін-т регіональних досліджень НАН України, 1998. – 278 с.
6. Моисеева В. Ю. Социально-экономическая сущность санаторно-оздоровительных услуг / В. Ю. Моисеева, Л. В. Сосунова // Вестник Самарского государственного экономического университета, 2012. – № 2(88) – С. 73–76.
7. Нелюбин В. В. Рекреационная сущность санаторно-курортного дела [Электронный ресурс] / В. В. Нелюбин, Т. А. Ирисова. – Режим доступа : <http://lib.sportedu.ru/press/TPFK/2000N8/p50-52.htm>
8. Ветитнев А. М. Концептуальные подходы к потребительской оценке качества санаторно-курортных услуг / А. М. Ветитнев, Е. В. Селищева, Е. А. Вольнец // Курортное дело. – 2007. – № 2. – С. 25–29.
9. Козлова М. В. Инновационные стратегии в системе управления качеством и конкурентоспособностью санаторно-курортных и гостиничных организаций / М. В. Козлова // Проблемы современной экономики. – 2007. – № 1(21). – С. 70–77.
10. Сивкова С. В. Концептуальный подход к формированию механизма управления конкурентоспособностью санаторно-курортных организаций / С. В. Сивкова // Проблемы современной экономики, – 2006. – № 1. – С. 44–50.
11. Комарова А. С. Формирование понятия «человеческий капитал» [Электронный ресурс] / А. С. Комарова. – Режим доступа : http://www.rusnauka.com/30_NNM_2012/Economics/14_119424.doc.htm
12. Реан А. А. Психология человека от рождения до смерти. Младенчество. Детство. Юность. Взрослость. Старость : полн. курс психологии развития / [В. А. Аверин, Ж. К. Дандарова, А. А. Деркач и др.]; под общ. ред. А. А. Реана. – СПб. : Прайм-ЕВРОЗНАК : Нева; М. : Олма-Пресс, 2002. – 652 с.
13. Гаман П. І. Державне регулювання розвитку рекреаційної сфери Карпатського регіону України : автореф. дис. ... д-ра наук з держ. управління : спец. 25.00.02 – механізми державного управління / П. І. Гаман. – К., 2009. – 42 с.
14. Джиянг В. И. Человеческий капитал [Электронный ресурс] / Вильям И. Джиянг. – Режим доступа : http://www.inspp.ru/index.php?option=com_content&task=view&id=43&Itemid=0

Стаття надійшла до редакції 24.12.2012

References

1. Mazaraki, A (2010), et al. *Strategic development of tourist business*, Kiev: Kiev National Trade & Economic University, 2010. 596 p. (in Ukr.).
2. Tkachenko, T. I. (2006). *Sustainable development of tourism: theory, methodology, business realities*. Kiev: Kiev National Trade & Economic University, 2006. 537 p. (in Ukr.).
3. Boyko, M. (2010). *Value-oriented management in tourism*. Kiev: Kiev National Trade & Economic University, 2010. 524 p. (in Ukr.).
4. Tsekhlá, S. (2008). *Transformation of recreational activity and development of health resorts and recreational services market*. Simferopol: Tavriya, 2008. 352 p. (in Rus.).
5. Macola, V. (1998). *Recreational-health-touristic complex*. Lviv: Institut of Regional Researches of NAN of Ukraine, 1998. 278 p. (in Ukr.).
6. Moiseeva, V., Sosunova, L. (2012). Social-economic essence of sanatorium-health services. *Bulletin of Samara State Economic University*, 2012, no. 2 (88), pp. 73–76 (in Rus.).
7. Nelyubin, V., Irisova, T. *Recreational essence of sanatorium-resort business*. Accessed at <http://lib.sportedu.ru/press/TPFK/2000N8/p50-52.htm> (in Rus.).
8. Vetitnev, A, Selischeva, E., Volyne, E. (2007). Conceptual approaches to the consumer estimation of sanatorium-resort services quality. *Resort Business*, 2007, no. 2, pp. 25–29 (in Rus.).
9. Kozlova, M. (2007). Innovative strategies in quality and competitiveness control system of sanatorium-resort and hotel organizations. *Problems of Modern Economy*, 2007, no. 1(21), pp. 70–77 (in Rus.).
10. Sivkova, S.V. (2006). Conceptual approaches to forming of mechanism of competitiveness management of sanatorium-resort organizations. *Problems of Modern Economy*, 2006, no. 1, pp. 44–50 (in Rus.).
11. Komarova, A. *Formation of «Human capital» concepts*. Accessed at http://www.rusnauka.com/30_NNM_2012/Economics/14_119424.doc.htm (in Rus.).
12. Rean, A. A. (2002). *The psychology of a human being from birth to death. Infancy. Childhood. Youth. Adulthood. Anilit*. St. Petersburg: PRAYM-EVROZNAK, 2002. 652 p. (in Rus.).
13. Gaman, P. (2009). State regulation of recreational sphere development in the Carpathian region of Ukraine. *Authoref. dis.*, Kiev, 2009. 42 p. (in Ukr.).
14. Jiang, W.Y. *Human capital*. Accessed at http://www.inspp.ru/index.php?option=com_content&task=view&id=43&Itemid=0 (in Rus.).

Received 24.12.2012

Dear Sirs, we offer You to publish Your articles in The Economic Annals–XXI Journal!

Let us introduce You the leading Ukrainian Research Journal The Economic Annals–XXI.
The Journal was founded in 1996.

Founders of the Journal: **Institute of Society Transformation** (Director – Dr Oleh Soskin),
Institute of World Economy and International Relations of the NAS of Ukraine
(Director – Member of the NAS of Ukraine, Dr Yuriy Pakhomov).

The Economic Annals–XXI Journal is recognized in Ukraine and abroad research edition. Research articles of leading Ukrainian, Russian and other foreign scientists, postgraduate students and doctorates, heads of state and local authorities, materials of research conferences and seminars, reviews on research monographs, etc. are regularly published in this Journal.

The Economic Annals–XXI Journal is included into international indexation databases:

- 1) Index Copernicus, Poland;
- 2) Ulrich's Periodicals Directory, Great Britain, the USA;
- 3) EBSCOhost, the USA;
- 4) Central and Eastern European Online Library (C.E.E.O.L.), Germany, Poland;
- 5) GESIS Knowledge Base of Social Sciences in Eastern Europe, Germany.

Your research articles on economic and political issues could be published in The Economic Annals–XXI Journal in Ukrainian, Russian, English or Polish languages.

Detailed information about the Journal, Editorial Board and also Requirements to the research articles
You could find at our web-site:

<http://soskin.info/en/material/1/about-journal.html> (in English)

If You have any questions, please, don't hesitate to contact
Dr Antonina Matviychuk, Editor-in-Chief of The Economic Annals–XXI Journal,
Executive Director of Institute of Society Transformation
via e-mail: antonina_matviychuk@i.ua